

Jaarverslag

Fishing For Litter 2014

Opgemaakt door:
KIMO Nederland en België
Bert Veerman
September 2015

Vormgeving:
Baasimmedia
Nieuwerkerk aan den IJssel

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

Index:

	Pag:
Voorwoord	5
1.0 Inleiding	7
2.0 Projectomschrijving	8
3.0 Doelstellingen project	9
4.0 Aanverwanten projecten	10
4.1 Green Deal Visserij voor een Schone Zee	10
4.2 Onderzoek naar huisvuil aan boord van vissersschepen	11
4.3 Tentoonstelling	13
4.4 CleanSea	15
5.0 Monitoren	16
5.1 Afval van stranden op Ameland	16
5.2 Afval via havens	16
6.0 Overlegstructuur	17
7.0 Administratie	17
8.0 Publiciteit	18
8.1 Documentaire Fishing for Litter	18
9.0 Overzicht activiteiten 2014	19
9.1 Uitreiking certificaten	19
9.2 Uitreiking Award	19
9.3 Havenfestivals	19
10.0 Participanten	20
10.1 Algemeen	20
10.2 Sponsoren	20
10.3 Deelnemende schepen	21
10.4 Deelnemende havens	22
11.0 Overzicht hoeveelheid afval	23
12.0 Overzicht monitoring	24
13.0 Fishing for Litter project in 2015	24
14.0 Fishing for Litter Internationaal	25
15.0 KIMO organisatie	25
Bijlage I	Regels voor organisatie en deelnemers 27
Bijlage II	Regels voor deelname aan de Award 28
Bijlage III	Overzicht Award uitreiking 29
Bijlage IV	Monitoringgegevens 30

Voorwoord van de voorzitter

Hoe bijzonder is het dat wij als KIMO Nederland en België een organisatie van kustgemeenten iedere dag te maken hebben met één van de grootste maar ook kwetsbare gebieden ter wereld. De zeeën en oceanen.

Immers al de zeeën en oceanen samen vormen 72% van het aardoppervlak. De zeeën en oceanen zorgen voor 46% zuurstof die jaarlijks op aarde wordt geproduceerd. De biodiversiteit in zeeën en oceanen is groot, vele malen groter dan op land. Tevens wordt ons klimaat in hoge mate bepaald door de golfstromen die in de oce-

anen aanwezig zijn, waarbij wereldwijde diepe stromingen in de oceanen enorme hoeveelheden warmte absorberen en opslaan. Zij verzorgen het levensnoodzakelijke warmtetransport van de evenaar naar de polen waar wij van profiteren. Meer dan 90% van al het transport van goederen die plaatsvinden gaat via de zeeën en oceanen. Voor omstreeks 60% van de wereldbevolking zijn de oceanen en zeeën de voornaamste voedselbron. De zeeën en oceanen zijn dan ook uiterst belangrijk voor de welvaart en het welzijn op aarde. Met name de kustregio's en kustgemeenten profiteren van een evenwichtige mariene milieu.

Als de internationale KIMO organisatie, een organisatie van kustgemeenten in Europa, zetten wij ons in om de zeeën en oceanen in goede conditie door te geven aan toekomstige generaties. Als kustgemeenten en kustregio's maken wij ons zorgen over de vervuiling, het ecologisch en biologisch evenwicht in de zeeën en oceanen. Om uiting te geven aan deze zorgen en de doelen van onze leden maken wij deel uit van nationale en internationale overleggen en voeren projecten uit die de toestand van de Europese wateren weergeven. Eén van deze projecten is het Fishing for Litter project waarin wij nauw samenwerken met de visserij, havens en afvalverwerkers. In dit project maken wij duidelijk wat de omvang van

de vervuiling van de Europese wateren is en dragen bij om doelstellingen te formuleren en aan te dragen. Daarom maken wij deel uit van de KRM (Kader Richtlijn Marien) en hebben het plastic-tenakkoord ondertekend. Sinds november 2014 coördineren wij de Green Deal Visserij voor een Schone Zee waarbij wij de afvalketenstroom in de visserij sluitend willen maken. Samen met de vissers, havens, gemeenten, overheden en afvalverwerkers willen wij er voor zorgen dat in 2020 geen afval uit de Nederlandse visserij op onze stranden wordt aangetroffen.

Het Fishing for Litter project is een eenvoudig project. Vissers krijgen tijdens het vissen veel afval in hun netten dat eerder door andere zeegebruikers in zee is gedumpt of via rivieren en land in zee is gespoeld. In het Fishing for Litter project nemen de deelnemende vissers dit zwerfvuil mee naar land, waar het zonder kosten voor de vissers wordt ingenomen, afgevoerd, gemonitord en verwerkt. Voor de opslag van dit afval op het

schip nemen de vissers big-bags mee aan boord. Bij terugkomst in de haven, plaatsen de vissers – die belangeloos meedoen – de big-bag op de kade vanwaar het door afvalinzamelaars wordt verwijderd en verwerkt. Op deze manier wordt voorkomen, dat steeds hetzelfde vuil door vissers wordt opgevisst of op de stranden aanspoelt. Zes keer per jaar wordt het zwerfafval vanuit verschillende havens gemonitord. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in het afval en de herkomst ervan. De monitorgegevens worden jaarlijks onder de aandacht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu gebracht. In Europa staat het Fishing for Litter project ieder jaar vast op de agenda van de Oslo-Parijs conventie (OPSPAR) en de Helsinki Commission (HELCOM). Hierdoor brengt de KIMO organisatie de problematiek van de vervuiling van de zeeën en oceanen stelselmatig onder de aandacht van de verschillende overheden in Europa. In twaalf vissers havens nemen nu 75 schepen deel aan het Fishing for Litter project. Zij brengen jaarlijks meer dan 250.000 kg afval uit zee naar land. Het afval wordt gewogen en gemonitord. Meer dan 90% van het afval wordt weer hergebruikt.

Het afgelopen jaar is er weer veel gebeurd in samenwerking met de verschillende organisaties, overheden en deelnemers.

Tot slot willen wij alle participanten die in 2014 deelnamen aan het Fishing for Litter project bedanken voor hun inzet, meedenken en adviezen die wij mochten ontvangen.

Robert te Beest

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

1.0 Inleiding

De Noordzee is één van 's werelds drukst bevarende zeeën ter wereld. Jaarlijks vinden er meer dan 260.000 vaarbewegingen plaats. Met de groei van de wereld economie zal ook de zeevaart toenemen. Naast de welvaart die al deze transporten met zich meebrengt neemt ook de zorg toe om een goed afvalbeleid te hebben. In de Kader Richtlijn Marien is vastgelegd dat in 2020 de Europese wateren in goede toestand moeten verkeren.

Ondanks de verbetering van de ontvangstvoorzieningen in havens voor scheepvaartafvalstoffen verdwijnt er nog steeds afval van schepen in de zeeën en oceanen. Daarnaast worden door rivieren en van land nog eens grote hoeveelheden afval in de zeeën gespoeld. Afval dat schade toebrengt aan het ecologisch evenwicht en daarmee een bedreiging vormt voor de flora en fauna in de zeeën en oceanen. Momenteel is plasticafval één van de afvalsoorten die het meest in de belangstelling staat. Dit afval komt in beeld als dieren, vogels, vissen, zoogdieren er in verward raken en een onherroepelijke dood vinden. Maar daarnaast is er ook economische schade aan schepen wanneer deze stilvallen omdat zij plastic in de schroef krijgen.

KIMO Nederland en België is de vereniging van Nederlandse en Belgische kustgemeenten, die is opgericht voor de veiligheid van de kust en het behoud van een evenwichtig functionerende Noordzee. Eén van de belangrijkste doelstellingen van KIMO is om de bestaande verontreiniging uit de Noordzee te verwijderen en nieuwe verontreiniging te voorkomen. Met het project 'Fishing for Litter' wil KIMO Nederland en België aandacht vragen voor de vervuiling van de zeeën, het tegengaan hiervan en het liefst tot nul reduceren. Het project loopt nu twaalf jaar en heeft in totaal meer dan 3.000.000 kg afval uit de zee

verwijderd. In het jaar 2014 is het project uitgevoerd door 75 vissers vanuit elf visserijhavens in Nederland. In 2012 is KIMO Nederland en België gestart met het project Vuilspuien. In dit project willen wij aantonen hoeveel afval via kanalen en rivieren naar zee toestroomt. KIMO heeft hiertoe een vangnet geplaatst bij de spuisluis in IJmuiden en werkt hierbij nauw samen met het Maritiem College Velsen.

De Noordzee behoort tot de belangrijkste visgronden in de wereld. De opbrengsten van visserij en de toegevoegde waarde is rechtstreeks afhankelijk van het functioneren van het ecosysteem in de Noordzee. Maatschappelijk wordt er steeds meer waarde gehecht aan duurzaam geproduceerde vis. De Nederlandse Noordzevisserij werkt dan ook hard aan een verduurzaming van de visserij sector. Zo wordt er geïnvesteerd in zuiniger visserijmethoden met zo weinig mogelijk impact voor het milieu, maar ook in het beter beheer van de Noordzee als natuurlijke hulpbron. Steeds meer schepen zijn uitgerust met de zogenaamde 'puls kor'. Deze vismethode beroert de zeebodem minder en er vindt minder bijvangst plaats. Ook in het kader van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee wordt met de visserij nauw samengewerkt. Met name VisNed zet zich in om de visserijvloot gereed te maken voor een duurzame toekomst in de visserij.

2.0 Projectomschrijving

Vissers krijgen tijdens het vissen afval in hun netten dat eerder door andere zee gebruikers in zee is gedumpt of via rivieren en land in zee is gespoeld. In het “Fishing for Litter project” nemen de deelnemende vissers dit zwerfvuil mee naar land, waar het wordt ingenomen, afgevoerd, gemonitord en verwerkt.

Voor de opslag van dit afval op het schip nemen de vissers big-bags mee aan boord. Bij terugkomst in de haven, plaatsen de vissers – (die belangeloos meedoen) – de big-bag op de kade vanwaar het door afvalinzamelaars wordt verwijderd en verwerkt. Op deze manier wordt voorkomen, dat steeds hetzelfde vuil door vissers wordt opgevisst of op de stranden aanspoelt. In bijlage I zijn de regels voor deelname van de vissers opgenomen.

Het afval dat door de vissers uit zee wordt verwijderd wordt vanuit de verschillende havens gemonitord. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in het afval en de herkomst ervan. De monitorgegevens worden jaarlijks onder de aandacht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu gebracht. In Europa staat het Fishing for Litter project ieder jaar vast op de agenda van de Oslo-Parijs conventie (OPSPAR) en de Helsinki Commission (HELCOM), waarmee de KIMO organisatie voortdurend de problematiek van de vervuiling van de zeeën en oceanen onder de aandacht brengt en houdt van de verschillende overheden in Europa.

Op Ameland wordt door strandvonders 25 km strand schoongehouden. Dit afval wordt eveneens gemonitord. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in het afval dat op de stranden aanspoelt (licht afval).

Jaarlijks wordt door de vissers 285,222 ton afval uit zee verwijderd. Inmiddels nemen alle visserijhavens in Nederland deel aan het Fishing for Litter project zodat visserij schepen in elke haven het opgeviste afval uit zee kunnen afgeven.

3.0 Doelstellingen project

In het Fishing for Litter project zetten de Nederlandse en Belgische vissers, overheden en bedrijfsleven zich in voor het schoonmaken en houden van de kustwateren, de Noordzee en de Waddenzee. Met de uitkomsten van het Fishing for Litter project worden gebruikers van de zeeën er op gewezen en bewust van gemaakt wat zwerfafval doet in de Noordzee, Waddenzee en kustwateren en welke nadelige effecten dat tot gevolg heeft.

Het Fishing for Litter project zal uiteindelijk leiden tot minder afval in de Noordelijke zeeën, tot schonere visgronden en minder afval op de stranden. Het Fishing for Litter project beoogt een beter ecologisch evenwicht in de Noordzee, de Waddenzee en de kustwateren.

Met het Fishing for Litter project worden de volgende doelen nagestreefd:

1. Betere controle door de overheid op zeevarende schepen met betrekking tot afval
2. Volgsysteem voor zeevarende schepen van haven naar haven
3. Gedragsverandering bij de gebruikers op zee
4. Imagoverbetering visserij
5. Duurzame visserij
6. Schonere Noordzee en kustwateren waardoor minder afval op de visgronden en stranden.

De uitkomsten van het project worden onder de aandacht gebracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Daarnaast worden de gegevens via KIMO International besproken in de OSPAR en de HELCOM. Deze laatste twee zijn de Europese overleg platforms voor Europese lidstaten in noord en midden Europa. Met deze werkwijze brengt KIMO Nederland en België de problematiek van zwerfafval in de zeeën en oceanen onder de aandacht van overheidsinstanties in Nederland, België en daarbuiten.

KIMO wil het Fishing for Litter project eveneens in andere landen tot uitvoering brengen om zo doende meer inzicht te krijgen in de vervuiling van de zeeën en oceanen. In de KIMO landen wordt het project Fishing for Litter reeds uitgevoerd.

4.0 Aanverwante projecten

4.1 Green Deal Visserij voor een Schone Zee

De vervuiling van zeeën en oceanen is een onderwerp dat steeds meer op de nationale en internationale agenda's wordt geplaatst. Overheden, onze samenleving en de verschillende gebruikers van de zeeën en oceanen willen een halt toeroepen aan de verdere vervuiling van het zeemilieu.

Met de wens van de gebruikers, maatschappelijke organisaties en het grote publiek in gedachten wil de Rijksoverheid de betrokken partijen helpen om gezamenlijke stappen te zetten om het afval in zeeën en oceanen te verminderen. De overheid is van mening dat een Green Deal met de visserijsector en visserijhavens een goede stap is om op korte termijn te zorgen voor een verbetering van het zeemilieu. De afgelopen decennia zijn de methodes van visvangst verbeterd, de bijvangst verminderd en is certificeren van visvangst ingevoerd. De visserij wil werken aan een toekomst waarbij de sector goed en economisch maatschappelijk aanvaardbaar kan functioneren. De visserij wil daarom bewust zoeken naar- en

meewerken aan mogelijkheden om door middel van verantwoord ondernemen een antwoord te geven op de vraag naar verdere verduurzaming. De laatste jaren heeft de sector dan ook grote stappen in deze richting gezet. Daarbij schroomt de sector niet om actief de dialoog met maatschappelijke organisaties en overheden aan te gaan. Eén van de onderwerpen die gedurende de afgelopen twee jaar hierbij aan de orde is geweest is: hoe om te gaan met visserijafval (bedrijfsafval, huishoudelijk afval, netten, pluus en Fishing for Litter afval). In de Green Deal, die op 20 november 2014 met verschillende participanten is gesloten, wordt getracht de kringloop van afval uit de visserij rond te maken.

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

4.2 Onderzoek naar huisvuil aan boord van visserijsschepen

Binnen het kader van het terugdringen van zwerfafval op zee heeft KIMO Nederland en België in opdracht van Rijkswaterstaat Zee en Delta in samenwerking met de visserijsector in 2014 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om te komen tot een standaard opslag van huishoudelijk afval aan boord van vissersschepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd van 1 oktober tot 19 december 2014. Het onderzoek richtte zich op de opslag op het schip, de afgifte mogelijkheid in de haven, het transport in de haven en het transport naar een verwerkingsinstallatie.

De uitkomsten van het onderzoek zijn positief te noemen. De bemanning van de vissersschepen de GO22 en GO26 hebben de voordelen ervaren van de wijze van opslag om grijze huisvuilzakken aan boord in big bags met een afmeting van 70 x 70 x 70 cm te deponeren. Er zwerft minder afval aan

boord en er is duidelijk een vaste plek waar huisvuil geborgen kan worden. Zeehaven IJmuiden is positief over de proef. Zij zien geen door meeuwen open getrokken vuilniszakken op de kade bij de visafslag meer. Het afvoeren met een kleine vrachtauto voorzien van een kraan is eenvoudiger dan het afvoeren van losse vuilniszakken. Er is minder zwerfafval op de kade waardoor er ook minder zwerfafval in het water terecht komt waardoor het mariene milieu minder wordt belast.

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

4.3 Tentoonstelling

Rond het project Fishing for Litter heeft KIMO Nederland en België een tentoonstelling gemaakt voor volwassenen en kinderen. Deze tentoonstelling is in maart 2013 tot stand gekomen. De tentoonstelling Fishing for Litter heeft in 2014 tentoongesteld in gestaan in Eemshaven, Lauwersoog, Vlissingen, Vledder en Den Helder en begin januari 2015 verhuist de tentoonstelling naar Bio Base te Terneuzen.

Tijdens de periode waar de tentoonstelling staat worden er rondleidingen, verschillende lezingen en bijeenkomsten georganiseerd door de organisatie. Voor de kinderen werden speciale workshops, lessen en rondleidingen door de tentoonstelling georganiseerd. KIMO heeft de tentoonstelling in 2014 uitgebreid en er zijn in de tentoonstelling thema's aangebracht zodat er meer systeem en dynamiek is.

Nieuwe onderwerpen zijn:

1. De Green Deal Visserij voor een Schone Zee en de Green Deal Schone Stranden.
2. De Kaderrichtlijn Marien.
3. Het gebruik en verbruik van lood door sport vissers op de Noordzee. Hiervoor is een vitrinekast toegevoegd met voorbeelden van types lood met uitlegborden.
4. Het thema Klaslokaal wordt door middel van voorbeelden met een groot uitlegbord toegelicht.
5. Het project rond het onderzoek naar de Noorse stormvogel en de vervuiling van de zeeën van IMARES is voorzien van een vitrinekast.

Het voornemen bestaat om de tentoonstelling in 2015 te exposeren in gemeente Terneuzen, Gemeente Vlieland, Gemeente De Marne, de gemeente Katwijk en de gemeente Goeree Overflakkee. Uit de inmiddels opgedane ervaringen rond de tentoonstelling raad KIMO Nederland en België de ontvangende organisaties aan om de tentoonstelling voor minimaal 3 maanden op een locatie te huisvesten. Voor de tentoonstelling bestaat het voornemen een brochure te maken.

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

4.4 CleanSea project

KIMO werkt sinds 2013 samen met andere organisaties in CleanSea, een groot Europees onderzoeksproject, met als doel informatie en instrumenten aan te dragen om de Europese zeeën schoon, gezond en productief te houden.

In het CleanSea project wil men dit bereiken door het vergroten van de kennis over de samenstelling, verspreiding en impact van zwerfvuil in zee. Daartoe heeft KIMO Nederland en België tien Nederlandse vissersschepen benaderd die sinds januari 2014 deelnemen aan het internationale onderzoek "CleanSea". Met behulp van de tien vissersschepen en hun bemanningen worden er gegevens verzameld over de omvang en de plaats van de verontreinigingen op de Noordzee. Het afval dat zij aan wal brengen wordt nauwkeurig gewogen, geanalyseerd en verwerkt in de rapportage van CleanSea. De tien schepen uit het FFL project werken dan ook graag mee in het internationaal onderzoek CleanSea om aan de vervuiling van de zeeën een halt toe te roepen. CleanSea is een multidisciplinair opgezet onderzoeksproject dat de problematiek van afval in zee vanuit verschillende invalshoeken bekijkt. Het doel van het project is om Europese lidstaten en andere 'organisaties' kennis en methoden aan te reiken om de oorzaken en gevolgen van afval in zee beter te kunnen vaststellen en daarmee ook bij te dragen aan een schone zee, vrij van schadelijke hoeveelheden afval. Het project zal daartoe

opties formuleren voor beleid. De resultaten die uit het CleanSea project komen zullen met name relevant zijn voor:

1. Het bieden van een uitgebreide karakterisering en analyse van het afvalprobleem in de vier mariene regio's van Europa, de Zwarte Zee, de Middellandse Zee, de Noordzee en de Baltische Zee,
2. Het voorstellen van innovatieve methoden en standaard protocollen om het monitoren van afval in zee te faciliteren en harmoniseren,
3. Het presenteren van kosteneffectieve beheersmaatregelen en beleidsopties om de doelen van de KRM en andere internationale doelen omtrent afval in zee te halen.

De deelnemers in het CleanSea project zijn gevestigd in 11 lidstaten en bestaan uit 4 universiteiten, 5 onderzoeksinstituten, 6 MKB organisaties, 1 NGO en KIMO Nederland en België als netwerk van kustgemeenschappen. Het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit in Amsterdam heeft de leiding in het project.

5.0 Monitoren

5.1 Afval van stranden op Ameland

Vanaf 2007 neemt de gemeente Ameland deel aan het Fishing for Litter project. In een samenwerking tussen de gemeente Ameland en de strandjutters wordt 25 km strand systematisch schoongehouden. De gemeente Ameland stelt hier gratis inzamelateriaal voor beschikbaar. In 2014 is op deze wijze meer dan 4.20 ton afval van het Amelandse strand afgevoerd. Het merendeel van dit afval bestaat uit jerrycans, folies, metalen, hout, viskisten, visnetten, touwen, plastic flessen, textiel, isolatiemateriaal en hard plastic. Waarvan het grootste deel van dit afval afkomstig is van de scheepvaart. Het afval dat door de strandjutters van de stranden wordt verwijderd wordt vier keer per jaar door de gemeente Ameland gemonitord.

Een overzicht van deze monitoring treft u aan in Bijlage IV.

5.2 Afval via havens

Het afval dat uit zee door de vissers in big-bags wordt verzameld en aan land gebracht, wordt op verschillende plaatsen in Nederland gemonitord. Monitoring vindt plaats via de door de OSPAR beschikbaar gestelde formulieren. In Nederland is totaal 224 ton afval in 2014 aan land gebracht. Omstreeks 30.000 kg hiervan is in 2014 gemonitord. Dit komt overeen met ongeveer 12% van het afval dat in het Fishing for Litter project door vissers is binnengebracht.

Deze hoeveelheid afval dat gemonitord wordt is een goede indicatie van de samenstelling en mag representatief gezien worden van de totale hoeveelheid afval dat vanuit de zee aan land is gebracht.

6.0 Overlegstructuur

Per haven of deelproject worden jaarlijks overleggen georganiseerd waarbij de resultaten en de voortgang worden besproken. In 2011 heeft een eerste overleg met de verschillende afvalverwerkers plaatsgevonden en in 2012 is dit gecontinueerd met een centraal overleg bij één van de afvalverwerkers. Vanuit dit overleg hebben in 2014 verdere overleggen met SITA, scheepsafval-

stoffen inzamelaar Bek & Verburg, de visserij in URK, HVC en Martens Cleaning plaatsgevonden.

7.0 Administratie

De gegevens van het Fishing for Litter project worden verwerkt op het secretariaat van KIMO Nederland en België waarbij de hoeveelheden afval worden geregistreerd en gerubriceerd. Vanuit het secretariaat worden overleggen voorbereid en contacten onderhouden met de deelnemende partners.

8.0 Publiciteit

Het Fishing for Litter project staat regelmatig in de belangstelling. Bij het uitreiken van de Fishing for Litter Award, havenfestivals, opening van de Fishing for Litter tentoonstelling of bij evenementen in havens wordt door de media ruim aandacht besteed aan het project. O.a. het Visserijnieuws publiceert regelmatig over het Fishing for Litter project en de daarbij behorende activiteiten.

KIMO Nederland en België verzorgt via haar nieuwsbrieven regelmatig publicaties. In 2014 stond het 'Fishing for Litter' project in de belangstelling tijdens: Visfestival Den Oever, de visserijdagen in Katwijk en de uitreiking van een Fishing for Litter Certificaat in de haven van IJmuiden.

In 2014 heeft KIMO Nederland en België via nieuwsbrieven haar leden geïnformeerd over de verschillende projecten rond het Fishing for Litter project.

8.1 Documentaire Fishing for Litter

In 2011 heeft KIMO Nederland en België een documentaire van 16 minuten laten maken over het Fishing for Litter project. Deze documentaire is tot stand gekomen in samenwerking met de Visserij, Groningen Seaports, het scheepsafvalstoffen bedrijf Bek en Verburg en twee universitaire wetenschappers. Deze documentaire is in 2014 op verschillende plaatsen in Europa getoond en is zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar. Mede door deze documentaire is er belangstelling voor het Fishing for Litter project ontstaan in landen rond de Middellandse Zee, de Zwarte Zee, de Baltische Zee en in Azië.

9.0 Overzicht activiteiten in 2014

In 2014 heeft KIMO Nederland en België een aantal activiteiten uitgevoerd in verschillende havens en tijdens evenementen. Het volgende heeft plaatsgevonden:

- Uitreiking Fishing for Litter Certificaat in IJmuiden
- Havenfestival in Den Oever
- Visserijdagen in Katwijk
- Overleg FFL Zuid Nederland
- Overleg Fishing for Litter Noord-Nederland.

9.1 Uitreiking certificaten

Een Certificaat is het bewijs van deelname aan het Fishing for Litter project. Het Certificaat wordt uitgereikt aan de schepen die mee participeren in het Fishing for Litter project. De regels voor het verkrijgen van een certificaat treft u aan in bijlage I.

9.2 Uitreiking Award

In 2010 heeft KIMO een Fishing for Litter Award ingesteld. Deze Award wordt uitgereikt aan de schipper en haar bemanning die het meest betrokken is bij het Fishing for Litter project. Bij de Award behoort een geldbedrag voor de bemanning.

Mocht een schip met haar bemanning drie keer achter één de Award hebben gewonnen dan wordt de Award het eigendom van het schip en haar bemanning. Tot op heden zijn er in diverse havens in Nederland de Fishing for Litter Awards uitgereikt. De regels voor het verkrijgen van een Award treft u aan in bijlage II.

9.3 Deelname aan haven festivals

In 2014 heeft KIMO deelgenomen aan het havenfestival in de haven van Den Oever en de visserijdagen in Katwijk.

Door middel van communicatie en informatie wordt een breed publiek geïnformeerd over de werkzaamheden die KIMO Nederland en België verricht.

10.0 Participanten

10.1 Algemeen

Het Fishing for Litter project is in haar uitvoering afhankelijk van een aantal partijen:

- 1) De vissers: Zonder hen is een Fishing for Litter project niet mogelijk. Ook in 2014 zijn nieuwe visserij schepen toegetreden tot het Fishing for Litter project. Ook vallen er af en toe schepen af. Dit zijn schepen die doorverkocht zijn of er zijn schepen die gesloopt worden, van deze schepen gaat de bemanning meestal op andere schepen werken. In totaal nemen 75 vissers- schepen deel aan het project. Een overzicht van de schepen treft u aan onder hoofdstuk 10.3.
- 2) De havens: Zonder medewerking van de havens is het onmogelijk om een Fishing for Litter project uit te voeren. In 2014 namen 11 havens deel in het Fishing for Litter project. In hoofdstuk 10.4 treft u een overzicht van de havens aan en de ingeleverde afval door de vissers onder hoofdstuk 10.0.
- 3) Als derde de financiële ondersteuning van de sponsors. Deze laatste bestaan uit overheden en bedrijfsleven. Een opsomming hiervan treft u aan onder hoofdstuk 10.2

10.2 Sponsors 2014

Het "Fishing for Litter project" is afhankelijk van extern geld.

Het project werd in 2014 mogelijk gemaakt door:

- Gemeenten: Delfzijl, De Marne, Ameland, Harlingen, Hollands Kroon, Velsen, Den Haag, Goeree Overflakkee en Sluis.
- Groningen Seaports
- Well Water
- De afvalverwerkende bedrijven:
 - a) Bek & Verburg
 - b) Suez/Sita
 - c) HVC
 - d) Martens Cleaning

10.3 Deelnemende schepen

EEMSHAVEN

UK 45 UK 284** UQ 21 UK 87

DELFIJL

UK 184** UK 197** UK 382
 FD 281** FD 283** H 426**
 H 357** E 104**

LAUWERSOOG

ZK 13 WR 108** WR 7 UK 2

HARLINGEN

UK 34 UK 184** UK 197** UK 64
 UK 152 LT 60 LT 162 E 104**
 PW 447 PH 63 GY 57 H 357 **
 H 426** FD 283 ** RN 1** UK 284**
 PZ 657 FD 283

DEN OEVER

WR 18 WR 19 WR 20 WR 23
 WR 67 WR 108** WR 160

DEN HELDER

8 schepen

IJMUIDEN

KW 34 KW 45 KW 5 KW 88
 KW 145 UK 1 UK 95 RN 1**
 GO 26 GO 22 LT 43 LT 34
 YE 91 GO 48**

SCHEVENINGEN

TH 43 (tot april 2014)

STELLENDAM

GO 37 GO 38 GO 48** OD 6

COLIJNSPLAAT

TH 5

BRESKENS

BR 14

VLISSINGEN

ARM 4 ARM 7 ARM 15 ARM 18
 ARM 20 ARM 22 ARM 25 ARM 33
 ARM 44 VLI 7 VLI 25 VLI 27
 VLI 28 YE 138

Tabel 1: Overzicht deelnemende schepen, (de met ** gemarkeerde schepen komen in meerdere havens) In totaal namen in 2014 - 75 schepen deel aan het "Fishing for Litter project" in Nederland. Niet alle schepen hebben het gehele jaar een Nederlandse haven als thuisbasis. Onder ander zijn er enkele schepen die in de zomerde havens in Noord-Nederland als thuis haven hebben en in de winter een andere Europese haven aandoen.

10.4 Deelnemende havens

De volgende 12 havens nemen deel aan het "Fishing for Litter project:

Delfzijl	Eemshaven
Lauwersoog	Harlingen
Den Oever	Ameland (op stranden)
Den Helder (RWS Noordzee)	IJmuiden
Scheveningen	Stellendam
Breskens	Colijnsplaat
Vlissingen	

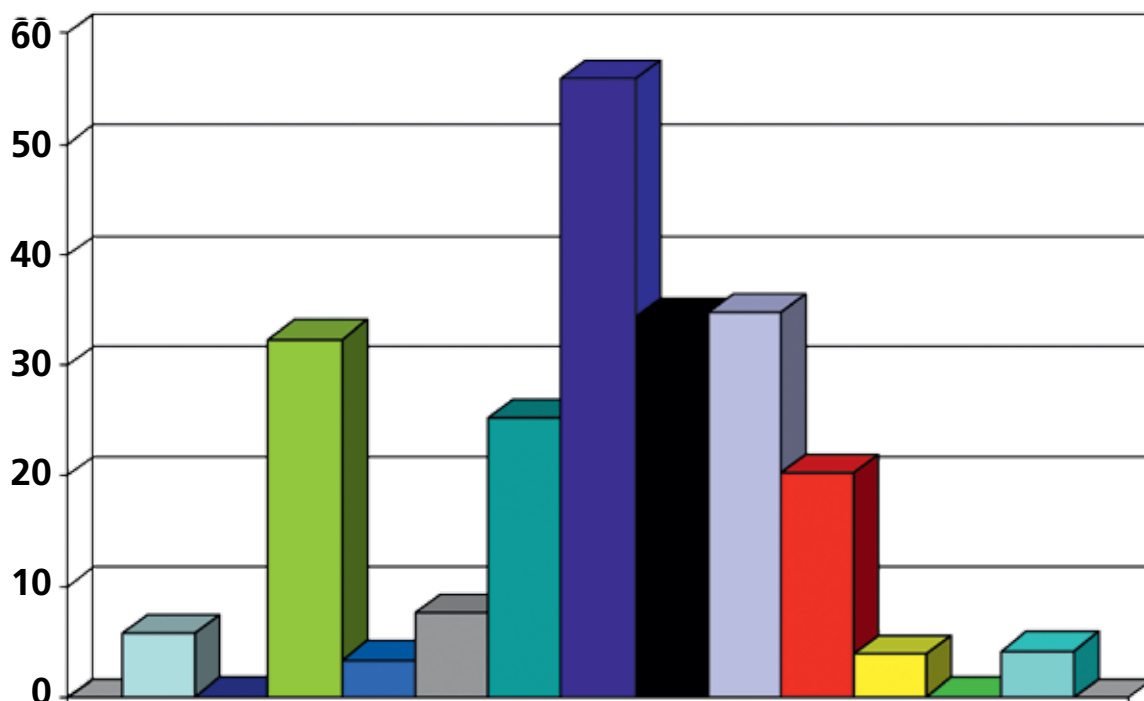
Havenplaats	aantal schepen	gew. in ton
Breskens	 1	5,70
Colijnsplaat	 1	1,80
Stellendam	 4	32,40
Vlissingen	 14	3,40
Scheveningen	 2	1,00
IJmuiden	 14	25,20
Den Helder	 8 (Rijkswaterstaat)	55,90
Den Oever	 7	34,30
Harlingen	 20	34,80
Lauwersoog	 4	20,20
Eemshaven	 4	3,90
Delfzijl	 8	1,00
Ameland	24 km strand	4,20

Tabel 2: Overzicht afval per haven

11.0 Overzicht hoeveelheid afval

In 2014 hebben vissers uit elf havens deelgenomen aan het "Fishing for Litter" project. In totaal namen er in elf havens 75 schepen deel aan het project. Tevens hebben strandvonders, als onderdeel van het "Fishing for Litter" project, op Ameland 25 km strand schoongehouden. In totaal is in 2014 door het project op Ameland en de vis-

sers uit de Noordzee 224 ton verwijderd. Door sanering is het aantal deelnemende schepen in 2014 verminderd. Met de ingebruikname van de Pulskor door de visserij is een afname te zien in de aangeleverde hoeveelheid afvalstoffen per keer.

Tabel 3: gewicht x 1000 kg

 Breskens	 IJmuiden	 Eemshaven
 Colijnsplaat	 Den Helder	 Delfzijl
 Stellendam	 Den Oever	 Ameland
 Vlissingen	 Harlingen	
 Scheveningen	 Lauwersoog	

12.0 Overzicht monitoring

Het monitoren van het afval vindt plaats op verschillende locaties. Voor IJmuiden, Vlissingen en Scheveningen wordt door de firma Bek en Verburg in de Rotterdamse haven gemonitord.

SITA verzorgt de monitoring in Noord-Nederland voor de havens van Eemshaven, Lauwersoog, Harlingen en Den Oever.

Afval dat door de strandvonders op Ameland van de stranden is verwijderd wordt door de gemeentelijke reinigingdienst gemonitord. De monitoring van zowel de stranden van Ameland als het afval uit zee vindt plaats volgens de OSPAR methode

en de door deze Europese landenorganisatie aangeleverde formulieren. De uitkomsten van deze monitoring worden onder de aandacht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (Rijkswaterstaat Noordzee) de OSPAR, en de HELCOM gebracht.

In Bijlage IV is een overzicht van de monitoring weergegeven.

13.0 “Fishing for Litter project” in 2015

In 2015 wil KIMO Nederland en België in samenwerking met de Rijksoverheid het Fishing for Litter project uitbreiden door meer vissersschepen bij het project te betrekken. Daarnaast bestaat het voornemen om het Fishing for Litter project in Den Helder te gaan uitvoeren. Hiervoor zal overleg plaatsvinden met de Port of Den Helder, de visafslag in Den Helder, de visserij en afvalverwerkers. Daarnaast gaat zij in overleg met Belgische overheden om de Green Deal Visserij voor een Schone Zee ook in België vorm te geven.

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

14.0 Fishing for Litter Internationaal

Internationaal is het "Fishing for Litter" project actief in de havens van Schotland, Engeland, Wales, en de Baltische Staten. In de OSPAR is een speciaal document aanwezig dat door havens in Europa gebruikt kan worden als zij een "Fishing for Litter project" in hun haven willen organiseren en uitvoeren.

15.0 KIMO organisatie

KIMO, afkorting voor 'Kommunenenes Internasjonale Miljøorganisasjon', zet zich onder andere in voor het tegengaan van de vervuiling in de Noordelijke zeeën.

De organisatie werd in 1990 opgericht in de Deense kustplaats Esbjerg, op initiatief van de Noorse gemeente Vagsøy. KIMO is een internationale milieu- en veiligheidsorganisatie voor lokale overheden rond de Noordelijke zeeën in Noord- en Midden-Europa. De doelstelling van KIMO is om bestaande verontreinigingen uit de Noordzee te verwijderen, nieuwe te voorkomen en de Noordzee in goede conditie door te geven aan de komende generaties. KIMO heeft als uitgangspunt dat alleen daadwerkelijk iets gedaan kan worden tegen de vervuiling van de Noordelijke zeeën door internationale samenwerking tussen lokale overheden.

Meer dan honderd zestig gemeenten uit zestien landen zijn lid van KIMO. Elk deelnemend land heeft een eigen KIMO-organisatie. In Nederland en België is KIMO Nederland en België opgericht in 1999.

Thans zijn er zes en dertig kustgemeenten in beide landen lid van de KIMO organisatie. Naast het "Fishing for Litter project" doet KIMO Nederland en België vele andere projecten voor het behoud van een schone Noordzee en de veiligheid van de kust in relatie tot de zeespiegelstijging. Daarnaast streeft zij naar de erkenning van de economische waarde van de kust en in het bijzonder van de Noordzeestranden.

Bijlage I

Regels voor de organisatie

- De vissersschepen worden geselecteerd in overleg met de visserijsector en havenautoriteiten
- De vissersschepen krijgen wekelijks big-bag(s) aan boord
- Bij aankomst in de haven wordt de big-bag in overleg in de container geplaatst
- Afval wordt van het terrein afgevoerd door de afvalinzamelaar
- Het afval wordt door de afvalinzamelaar naar een eindverwerking getransporteerd en gemonitord
- De visserijschepen doen belangeloos mee aan dit project
- Eens per half jaar worden de schepen geïnformeerd over de resultaten
- Deelnemers zal voor visserijsector positieve uitstraling hebben.

Algemene Spelregels voor deelnemers (vissers)

- Het afval dat tijdens het vissen in de netten komt, wordt door de vissers niet teruggeworpen in zee, maar in de big-bag gedaan
- Deelnemers is voor de deelnemers geheel kosteloos
- Deelnemers geschiedt op vrijwillige basis zonder financiële compensatie
- Aanlanding /afgifte van de big-bag(s) met afval vindt plaats in de haven
- Deelnemers plaatsen de big-bags zelf of in overleg met de visafslag in de container die op het terrein staat opgesteld.
- Bij afgifte zal de deelnemer door de havenbeheerder worden voorzien van vervangende big-bag(s)
- Big-bags kunnen aan boord worden gehouden totdat er sprake is van een substantiële inhoud.
- De verstrekte big-bags alleen gebruiken voor het opgeviste zwerfafval
- De big-bags niet gebruiken voor het aan boord gegenereerde huis- of bedrijfsafval
- De big-bags nooit gebruiken voor opslag van oliehoudende producten, munten of gevaarlijk afval.
- De opgestelde container op het terrein uitsluitend gebruiken voor de big-bags.

Bijlage II

Regels t.b.v. het "Fishing for Litter Award project"

- Het deelnemende schip is lid van het SFAV
- Aan boord ontstane afval wordt niet via het "Fishing for Litter project" afgevoerd
- Het deelnemende schip streeft naar een duurzame bedrijfsvoering
- Op de big-bag wordt met viltstift de naam van het schip geplaatst
- Bij aankomst in de haven wordt aangegeven hoeveel Fishing for Litter zakken er aan boord zijn
- De Award wordt uitgereikt aan het vissersschip dat het meest betrokken is bij het "Fishing for Litter project"
- De Award bestaat uit een glazen standaard waarin de naam van het schip wordt gegraveerd
- Bij drie keer winnen van de Award wordt de Award eigendom van het schip
- Bij het winnen van de Award wordt een diner-cheque uitgereikt aan de bemanning
- De uitreiking vindt plaats in de maand november van elk jaar

KIMO Nederland en België is een vereniging van lokale overheden die haar doelstellingen in overleg met andere overheden en organisaties wil bereiken. Haar leden zijn verkozen volksvertegenwoordigers en zullen altijd via democratische en parlementaire wegen haar doelen willen bereiken.

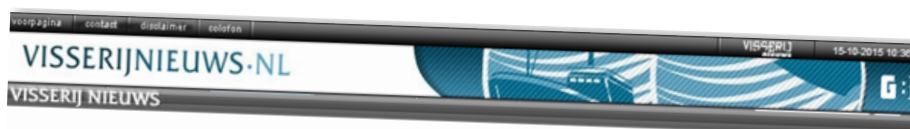
Bijlage III

Overzicht uitgereikte Fishing for Litter certificaten 2014

Ijmuiden

KW 5

6 juni 2014

KW5 gaat meedoen met Fishing for Litter

dinsdag, 10 juni 2014

IJMUIDEN – De KW 5 wordt de negende kotter in Ijmuiden die meedoet aan Fishing for Litter, het 'vuilvisproject' van KIMO Nederland en België. Het deelnamecertificaat is afgelopen woensdag uitgereikt aan schipper-eigenaar Nico van der Plas en zijn bemanning. Zoals altijd bij KIMO gaat het certificaat gepaard met toebehoren als KIMO-bekers en KIMO-vlaggen en een feestelijke taart. Bij de uitreiking waren aanwezig de nieuwe KIMO-voorzitter Robert te Beest, wethouder van Velsen met visserij in de portefeuille, en nieuwe wethouder Jacco Knappe van Katwijk. Nico van der Plas berichtte van zee: „Eigenlijk vangen we helemaal niet zo veel vuil onder de kust. Maar voor bijvoorbeeld opgevisst netwerk zal zo'n big bag aan boord heel mooi zijn.” KIMO-secretaris Bert Veerman is blij met de nieuwe deelnemer. „We hebben er nu negen in Ijmuiden. Toch goed voor 30.000 kilo opgevisst afval per jaar. Het certificaat werkt voor de vissers ook door in andere certificeringen.”

Op de foto met Fishing for litter vlag, van links naar rechts de wethouders Te Best en Knappe en de bemanningsleden Peter Hoogewoning, Jacob van Duijn en Willem van Duijn. Van der Plas zelf is de laatste tijd onregelmatig mee. Als hij niet aan boord is schipperen Peter of Jacob.

Bijlage IV

Overzicht Monitoring

Is ingevouwen bijgevoegd

K I M O

NEDERLAND EN BELGIË